

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DİYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. :26.03.2021-319
Karar Tarihi ve No. :26.03.2021-8228
Dosya No. :73.04.35

Toplantı Yeri
DİYARBAKIR

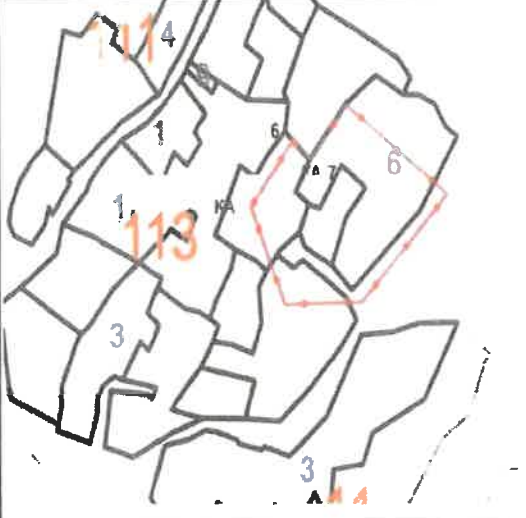

Şırnak İli, İdil İlçesi, Haberli köyünde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfına ait, tapunun 113 ada 19 no.lu parselinde kayıtlı Mor İzozyel ve Mor Yoreth Kiliselerinin (Şapel) tescil talebine ilişkin; Şırnak İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 12.02.2021 tarih ve E1124764 sayılı yazısı, kurum görüşlerinin istendiği Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 26.02.2021 tarih E.1163302 sayılı yazısı, kadastral hâlihazır haritanın istendiği Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 26.02.2021 tarih E.1163318 sayılı yazısı, Şırnak İl Özel İdaresi'nin 02.03.2021 tarih ve 1791 sayılı kurum görüşü yazısı, Şırnak Kadastro Müdürlüğü'nün 03.03.2021 tarih ve E.649661 sayılı yazısı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 10.03.2021 tarih ve E.651368 sayılı uzman raporu okundu. Ekleri ve konuya ilişkin bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Şırnak İli, İdil İlçesi, Haberli köyünde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfına ait, tapunun 113 ada 19 no.lu parselinde kayıtlı Mor İzozyel ve Mor Yoreth Kiliselerinin (Şapel); 2863 sayılı Kanunun 6. maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanunun 7. maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun I.(birinci) Grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

-2863 sayılı Kanunun 8. Maddesi gereğince, Mor İzozyel ve Mor Yoreth Kiliselerinin korunma alanının ekli koordinatlı krokide işaretlendiği şekilde belirlenmesine,

-13.03.2012 tarih ve 28232 Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği ilgili Tapu Müdürlüğünce, 113 ada 19 no.lu parselin tapu kütüğü beyanlar hanesine, "Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı ve Korunma Alanıdır" şerhi, 113 ada 7 no.lu parselin tapu kütüğü beyanlar hanesine "Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanıdır" şerhi, 113 ada 6 ve 15 no.lu parsellerin tapu kütüğü beyanlar hanesine ise " Bir Kısmı Korunması Gerekli I. (Birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanıdır" şerhi bırakılmasına ve işlem sonucuna ilişkin bilgi, belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine,

- Mor İzozyel ve Mor Yoreth Kiliselerinin ve Korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:	
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT	
İLİ: ŞIRNAK	İLÇESİ: İDİL	MAHALLE/MEVKİ: Haberli Köyü	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL X 2 3
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.:PAFTA: ADA: 113	PARSEL: 19	ÇEVRESEL	1 2 3
ADI : Mor İzozoyel ve Mor Yoreth Kiliseleri (Şapel)	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:	
GENEL TANIM: Mor İzozoyel ve Mor Yoreth Kiliseleri aynı parselde, birbirine bitişik şekilde konumlanmış doğu-batı doğrultuda dikdörtgen planlıdır. Kiliselerin batısında çevresi taş duvarla çevrili avlu yer almaktadır. Avlu giriş kapısı güney yönde bulunmaktadır.				
KORUNMUŞLUK DURUMU: İyi	TAŞIYICI YAPI: İyi	CEPHE DURUMU: İyi	ORTU DURUMU: İyi	İÇ YAPI DURUMU: İyi
			BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -
				

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfı

BAKIMINDAN SORUMLU OLAN: İdil Süryani Kadim Kilisesi (MorDodo) Vakfı

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANITIM: Mor İzozoyel Kilisesi (Şapel); Kilise doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlı parokial plan tipinde inşa edilmiş ve tek neften oluşmaktadır. Yapının beden duvarları 1.00 m. kalınlığında olup, kaba yonu taşlar ile inşa edilmiştir. Kilisenin Dış cephede derz araları kireç harç ile doldurulmuş, iç mekân sıvanmış durumdadır. Yapı giriş kapısının sol üstünde 1502 tarihli bir kitabe yer almaktadır. Yapı beşik tonoz üzeri düz dam örtülüdür.

Yapının batı cephesi 4.30 m. uzunluğundadır. Doğu cephesi 4.30 m. uzunluğunda olup bu cephede bir adet pencere bulunmaktadır. Kilisenin Güney cephesi Mor Yoreth Kilisenin kuzey cephesiyle kapatılmıştır. Yapının iç mekân girişi, güneybatı cephede bulunan bir kapı ile sağlanmaktadır. Kilise içten beşik tonoz, dıştan düz dam ile örtülüdür. Naosun doğusunda sade bir kduşkudşin bulunmaktadır. Kilisenin doğu duvarının ortasında bir adet mazgal pencereye yer verilerek iç mekân aydınlatılmıştır. Kilisenin iç mekân beşik tonozunda kabartma tarzında Süryanice yazılar, haç motifleri ve el motifleri bulunmaktadır.

Mor Yoreth Kilisesi (Şapel); Kilise doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlı parokial tipinde inşa edilmiş ve tek neften oluşmaktadır. Kilise içten 2.80 x 5.65 m. ölçülerindedir. Yapının beden duvarları 1.00 m. kalınlığında olup, kaba yonu taşlar ile inşa edilmiştir. Kilisenin Dış cephede derz araları kireç harç ile doldurulmuş, iç mekânı sıvanmış durumdadır. Yapının doğu cephesinde bir adet pencere bulunmaktadır. Yapının batı cephesi 6.65 m., batı cephesi 3.80 m. uzunluğundadır. Kilisenin Naos bölümüne geçiş cephede bulunan bir kapı ile sağlanmaktadır. Naos bölümünün kuzey duvarında 2.00 m. genişliğinde yuvarlak kemerli bir nişe yer verilmiştir. Naosun doğusunda sade bir kduşkudşin yer almaktadır. Kilisenin doğu ve batı duvarında birer adet pencere bulunmaktadır. Yapıda herhangi bir süsleme unsuruna rastlanmamıştır.

YAYIN DİZİNİ :
1-Hüseyin ŞAN,Şırnak İdil'deki Hıristiyan Dini Mimarisi,Y.Lisans Tezi,Van,2018

EKLER :

RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TEKNİK BİLGİLER:

ISITMA SİSTEMİ:	
KANALİZASYON:	
SU:	
ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: Kilise (Şapel)

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kilise (Şapel)

ÖNERİLEN KULLANIMI: Kilise (Şapel)

HAZIRLAYANLAR:

Ahmet MIZRAK, Sanat Tarihçi

Berlin KARAKAŞ, Mimar

Ahmet DEMİR, Arkeolog

Arzu ÇALIŞKAN, Şehir Plancısı

10.03.2021

KONTROL EDEN:

Mehriban KARAASLAN, Bölge Kurulu Müdürü

TESCİL :

KARAR NO :

KARAR TARİHİ :

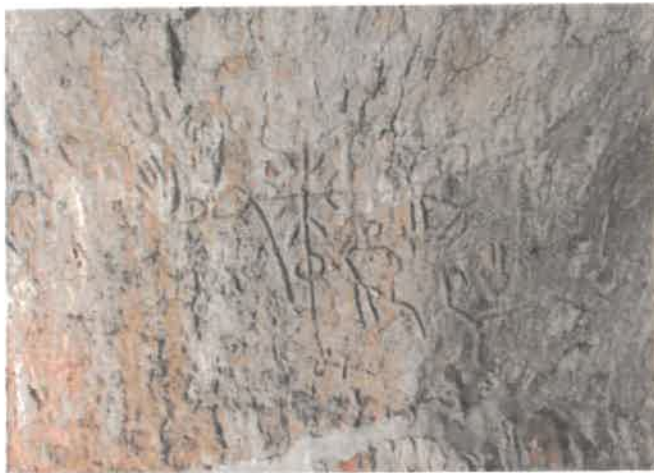
REVİZYON:

26.07.2021

ASLİ GİBİDİR

Mehriban KARAASLAN, Bölge Kurulu Müdürü

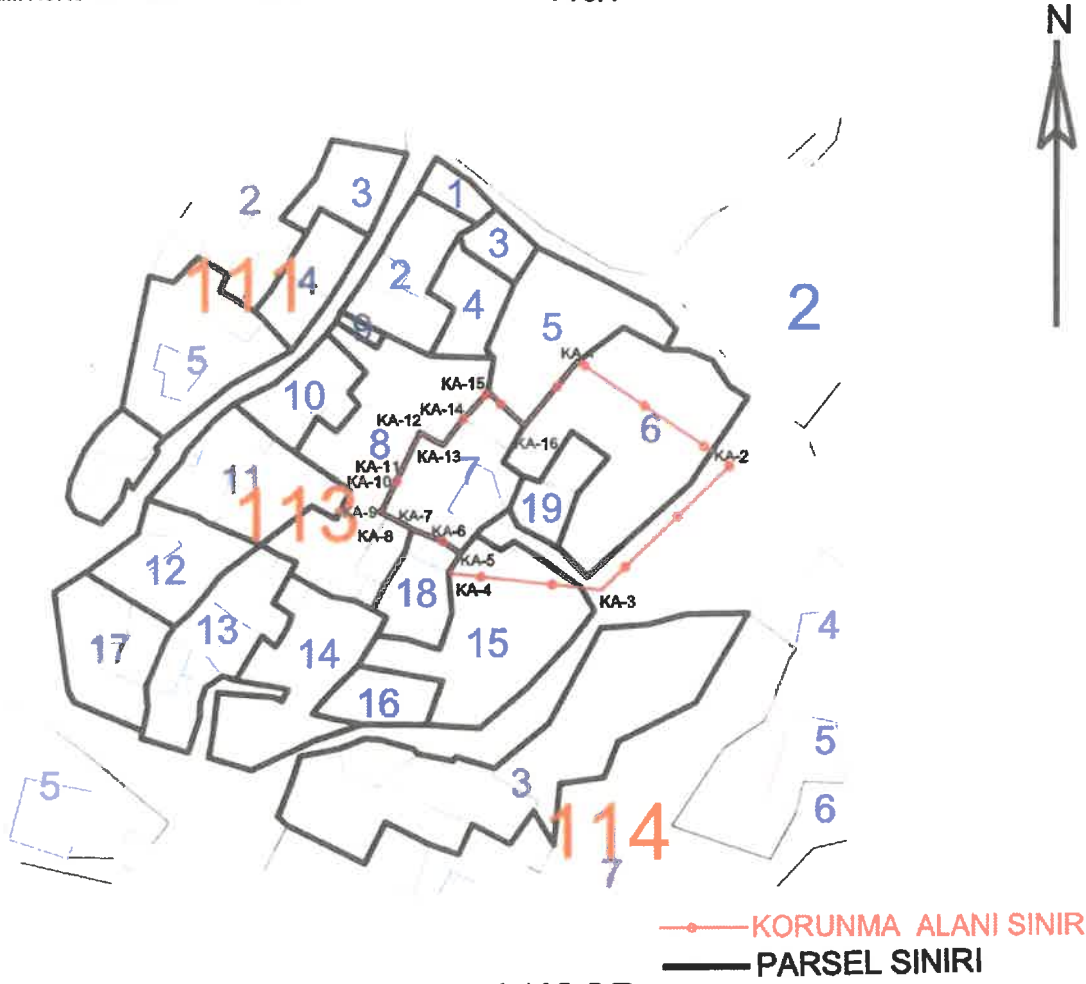

İli
İlçesi
Mah/Köy
Alan

ŞIRNAK
İDİL
HABERLİ

MOR İZOZOYEL VE MOR YORETH KİLİSELERİ KORUNMA ALANI

MOR İZOZOYEL VE MOR YORETH KİLİSELERİ ADA-PARSEL : 113/19
BİR KISMI KORUNMA ALANINDA KALANLAR : 113/6, 113/15
TAMAMI KORUNMA ALANINDA KALANLAR : 113/7

ED50 3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	485532.789	4131197.558
KA-2	485560.343	4131178.985
KA-3	485537.014	4131156.585
KA-4	485508.592	4131159.736
KA-5	485511.825	4131163.135
KA-6	485508.567	4131165.400
KA-7	485503.128	4131167.605
KA-8	485501.810	4131168.371
KA-9	485496.681	4131170.026
KA-10	485497.507	4131170.676
KA-11	485497.816	4131171.017
KA-12	485504.483	4131184.988
KA-13	485506.590	4131182.670
KA-14	485512.359	4131187.450
KA-15	485516.698	4131192.144
KA-16	485523.196	4131186.044

16.
Diyadin Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
26.02.2021 tarih ve 8.228
Sayılı Karar Eki dir.

ED50 6-39 KOOR.

Nokta No	Y	X
KA-1	732415.767	4132703.821
KA-2	732443.895	4132685.807
KA-3	732421.282	4132662.773
KA-4	732393.767	4132665.072
KA-5	732395.892	4132668.541
KA-6	732392.562	4132670.702
KA-7	732387.055	4132672.734
KA-8	732385.813	4132673.461
KA-9	732382.532	4132675.013
KA-10	732381.358	4132675.626
KA-11	732381.636	4132675.978
KA-12	732387.858	4132690.135
KA-13	732392.037	4132687.977
KA-14	732395.653	4132692.867
KA-15	732399.843	4132687.697
KA-16	732406.532	4132691.805

Mehmet ÖZKAYA
Harita Mühendisi

Çiğdem
A. H. J. J.
A. W. Bayal
10/2/21